

Αριθ. Πρωτ.26054/ΣΣ/σσ

Αθήνα, 04 Απριλίου 2013

ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑ ΕΠΕΙΓΟΝ

Π Ρ Ο Σ

1. Τον Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,
κ. Κ. Χατζηδάκη
2. Τον Υπουργό Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής,
κ. Στ. Καλαφάτη
3. Τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
κ. Αντώνη Ρουπακιώτη

ΚΟΙΝ.: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Θέμα: Τροπολογία – προσθήκη υπ’αριθμ. 374/33 της 29.03.2013 με θέμα: Ρυθμίσεις θεμάτων Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με: α. τον έλεγχο δημοσίων συμβάσεων, β. τροποποιήσεις του ν. 3886/2010 (Α’ 173), γ. τροποποιήσεις του ν. 4014/2011 (Α’ 209), δ. θέματα απαλλοτριώσεων, που κατατέθηκε στο σχέδιο νόμου του ΥΠΑΝΑΝΥΜΕΔΙ με τίτλο «Διαμόρφωση φιλικού αναπτυξιακού περιβάλλοντος για τις στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις και άλλες διατάξεις»

Αξιότιμοι κύριοι Υπουργοί,

Με μεγάλη έκπληξη και δυσαρέσκεια πληροφορηθήκαμε την αιφνιδιαστική κατάθεση στη Βουλή τροπολογίας – προσθήκης στο Σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων με τίτλο «*Διαμόρφωση Φιλικού Αναπτυξιακού Περιβάλλοντος για Στρατηγικές και Ιδιωτικές Επενδύσεις και άλλες διατάξεις*». Η έκπληξή μας οφείλεται στο ότι με την εν λόγω τροπολογία **εισάγονται αιφνιδιαστικά και χωρίς προηγούμενη ενημέρωση και διαβούλευση με τους άμεσα εμπλεκόμενους φορείς** κρίσιμες ρυθμίσεις που αφορούν τον δικαστικό έλεγχο της νομιμότητας των διαδικασιών που προηγούνται της σύναψης δημόσιας σύμβασης, η δε δυσαρέσκεια στο ότι **οι εν λόγω αιφνιδιαστικές ρυθμίσεις περικόπτουν και περιορίζουν δραστηκότητα τον δικαστικό έλεγχο της νομιμότητας των διαγωνιστικών διαδικασιών.**

Συνοπτικά σημειώνουμε ότι με την εν θέματι τροπολογία, μεταξύ άλλων, **εδραιώνεται και επεκτείνεται το καθεστώς ασυλίας των Υπηρεσιών ακόμη κι όταν με τις αποφάσεις τους βλάπτουν το δημόσιο συμφέρον**, αφού μεγάλος όγκος συγχρηματοδοτούμενων δημόσιων συμβάσεων τίθενται στον χώρο του δικαστικώς ανελέγκτου. Παράλληλα, **κι ενώ εκκρεμεί η απόφαση πρότυπης δίκης στο ΣΤΕ που θα αποφανθεί επί της αντισυνταγματικότητας και της αντίθεσης προς την Ευρωπαϊκή Συνθήκη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου** της διάταξης θέσπισης παραβόλου 50.000 ευρώ προκειμένου να γίνει δεκτή αίτηση ασφαλιστικών μέτρων, στην εν λόγω τροπολογία **τίθεται ως προαπαιτούμενο η καταβολή του 1/3 του παραβόλου ταυτοχρόνως με την κατάθεση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων**, περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τη δυνατότητα δικαστικού ελέγχου κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες. **Υπενθυμίζουμε ότι για το θέμα αυτό ο ΣΑΤΕ προσέφυγε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή** ζητώντας την κατάργησή του τονίζοντας ότι το υπερβολικό παράβολο παραβιάζει το ενωσιακό δίκαιο, αλλά και κάθε έννοια προστασίας από παράνομες ενέργειες των υπηρεσιών, χωρίς να επιταχύνει την εκτέλεση των έργων, όπως ισχυρίστηκε ο νομοθέτης, διότι οι καθυστερήσεις, κυρίως στις μελετοκατασκευές, οφείλονται στις επιτροπές των διαγωνισμών κι όχι στη δικαστική αμφισβήτηση των αποφάσεων των αναθετουσών αρχών.

Επιθυμώντας να είμαστε συγκεκριμένοι και ακριβείς επί των αιτιάσεών μας, θα αναφερθούμε σ' αυτές μία προς μία, αναπτύσσοντας συνοπτικά τους λόγους για τους οποίους, πέραν της αντισυνταγματικής και αντιδημοκρατικής αιφνιδιαστικής εισαγωγής τους προς ψήφιση, υπό μορφή τροπολογίας της τελευταίας στιγμής, οι διατάξεις αυτές είναι και ως προς την ουσία τους απαράδεκτες και βαθύτατα προβληματικές:

- 1) Με το πρώτο άρθρο της επίμαχης τροπολογίας ορίζεται ότι οι διατάξεις του άρθρου 23 του ν. 3894/2010 και των παραγράφων 8, 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 6 του ν. 2730/1999, εφαρμόζονται αναλόγως και στις αιτήσεις ακυρώσεως και ασφαλιστικών μέτρων [.....] κατά πράξεων οι οποίες αφορούν δημόσια έργα, προμήθειες και υπηρεσίες που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προϋπολογιζόμενης δαπάνης άνω των 15.000.000 ευρώ πλέον Φ.Π.Α..

Η παρ. 6 του άρθρου 23 του ν. 3894/2010, όπως ισχύει σήμερα, αναφέρει ότι *«διαφορές που αναφύονται κατά τη διαδικασία της σύναψης συμβάσεων στο πλαίσιο του παρόντος νόμου, εκδικάζονται σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους, κατά παρέκκλιση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 3 του ν. 3886/2010»*. Οι παράγραφοι 8, 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 6 του ν. 2730/1999 αφορούν την εκδίκαση αιτήσεων ακυρώσεως και αναστολής εκτέλεσης σε υποθέσεις αναγκαστικών απαλλοτριώσεων.

Η εισαγόμενη ρύθμιση είναι ασαφής, υπό την έννοια ότι δεν διευκρινίζει κρίσιμα ζητήματα ως προς τις αναλογικώς εφαρμοστέες διατάξεις. Π.χ., η εφαρμογή των

προαναφερθεισών παραγράφων του άρθρου 6 του ν. 2730/1999 θα έχει την έννοια της εκδίκασης των αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων του ν. 3886/2010 ως αιτήσεων αναστολής του άρθρου 52 του π.δ. 18/1989 ή απλώς την εφαρμογή των χρονοδιαγραμμάτων που θέτουν οι ανωτέρω παράγραφοι; **Τα θέματα αυτά πρέπει να διευκρινισθούν νομοθετικά, διότι διαφορετικά θα δημιουργήσουν μία ακόμη πηγή ανασφάλειας δικαίου ανάμεσα στις τόσες άλλες που ήδη υφίστανται.**

- 2) Με την επαύξηση του κατωφλίου ελέγχου από το Ελεγκτικό Συνέδριο από τα 5.000.000 ευρώ στα 10.000.000 ευρώ (χωρίς Φ.Π.Α.) για όλες τις συγχρηματοδοτούμενες δημόσιες συμβάσεις (πρώτη παράγραφος του δεύτερου άρθρου της επίμαχης τροπολογίας) τίθεται εκτός προσυμβατικού ελέγχου νομιμότητας ένας μεγάλος όγκος συμβάσεων δημοσίων έργων. Τούτο, σε συνδυασμό με την κατάργηση της αίτησης ανάκλησης κατά των πράξεων των Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου καθώς και με το μέτρο του παραβόλου 1%, έχει ως αναπότρεπτη συνέπεια **οι συμβάσεις αυτές να τίθενται στον χώρο του δικαστικώς ανελέγκτου**, με όλες τις δυσμενέστερες συνέπειες που αυτό συνεπάγεται για τα δικαιώματα των διαγωνιζομένων, τη διασφάλιση της νομιμότητας και την προστασία του δημοσίου συμφέροντος.
- 3) Με την κατάργηση της αίτησης ανάκλησης κατά των θετικών πράξεων των Κλιμακίων του Ελεγκτικού Συνεδρίου (δεύτερη παράγραφος του δεύτερου άρθρου της επίμαχης τροπολογίας) συρρικνώνεται σημαντικά η ελεγκτική αρμοδιότητα του ανωτάτου αυτού δικαστηρίου. Οι δικαστές που στελεχώνουν τα Κλιμάκια του Ελεγκτικού Συνεδρίου, παρότι εξαιρετικής επιστημονικής κατάρτισης, είναι κατά κανόνα νέοι, χωρίς συνήθως την απαιτούμενη εμπειρία για τη διεξοδική και ως προς όλες τις πτυχές τους αντιμετώπιση όλων των σύνθετων νομικών ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαγωνιστική διαδικασία για την ανάθεση μίας δημόσιας σύμβασης. Δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που κρίσιμα νομικά ζητήματα είχαν διαλάβει της προσοχής του Κλιμακίου και ανακαλύφθηκαν κατά τον έλεγχο που διενήργησε το Τμήμα κατόπιν άσκησης αίτησης ανάκλησης. Είναι δε εσφαλμένο το αναφερόμενο στην αιτιολογική έκθεση ότι δεν επέρχονται ουσιαστικές έννομες συνέπειες στους εμπλεκόμενους στην ελεγχόμενη διαδικασία. Κατ' αρχάς και πρωτίστως, το διακύβευμα εν προκειμένω δεν είναι οι έννομες συνέπειες στους εμπλεκόμενους, αλλά η προστασία του δημοσίου συμφέροντος. Κατά δεύτερον, είναι απολύτως ανεδαφικό το αναφερόμενο στην αιτιολογική έκθεση ότι *«όταν ο προσυμβατικός έλεγχος αποβαίνει θετικός και δεν διαπιστώνονται ουσιώδεις νομικές πλημμέλειες στη διαγωνιστική διαδικασία, δεν επέρχονται ουσιαστικές έννομες συνέπειες στους εμπλεκόμενους στην ελεγχόμενη διαδικασία»*. **Δηλαδή, κατά το σκεπτικό της αιτιολογικής έκθεσης, η παράλειψη του προσυμβατικού ελέγχου να εντοπίσει ουσιώδη πλημμέλεια**

της διαγωνιστικής διαδικασίας δεν επιφέρει ουσιαστικές έννομες συνέπειες στους εμπλεκόμενους στον διαγωνισμό;

- 4) **Η δυσμενέστερη, όμως, και πλέον άτοπη από όλες τις ρυθμίσεις της τροπολογίας είναι αυτή του τρίτου άρθρου που επιβάλλει την καταβολή του 1/3 του σε κάθε περίπτωση υπέρογκου αντισυνταγματικού, αντικοινοτικού και αντίθετου με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) παραβόλου του 1% ταυτοχρόνως με την κατάθεση της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων.** Η ρύθμιση αυτή όχι μόνο επιτείνει την πρόδηλη καταχρηστικότητα της διάταξης περί παραβόλου 1%, περιορίζοντας ακόμη περισσότερο τη δυνατότητα δικαστικού ελέγχου κατά τις διαγωνιστικές διαδικασίες για την ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, αλλά, μετά την εφαρμογή του άρθρου 23 του ν. 3894/2010 και των παραγράφων 8, 9, 10, 11 και 12 του άρθρου 6 του ν. 2730/1999 και στις διαφορές που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ανάθεσης συγχρηματοδοτούμενων συμβάσεων άνω των 15.000.000 ευρώ με Φ.Π.Α., έχει καταστεί και απολύτως αλυσιτελής. Και τούτο, διότι οι ανωτέρω διατάξεις θεσπίζουν ταχύτερες διαδικασίες προσδιορισμού εντός ολίγων ημερών των κατατιθεμένων αιτήσεων ασφαλιστικών μέτρων. Επομένως, το διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ κατάθεσης και συζήτησης της αίτησης ασφαλιστικών μέτρων είναι πλέον βραχύτατο.

Ωστόσο, θεωρούμε υποχρέωσή μας να επισημάνουμε για μία ακόμη φορά τους τεράστιους κινδύνους που εγκυμονεί η εφαρμογή του απαράδεκτου αυτού παραβόλου: κίνδυνοι που έχουν ήδη κάνει την εμφάνισή τους σε διάφορους διαγωνισμούς. Δυστυχώς, έχει αρχίσει να εδραιώνεται στον εργοληπτικό κλάδο η αντίληψη ότι οι αναθέτουσες αρχές ενεργούν σε σωρεία περιπτώσεων εμπορούμενες από την απολύτως βάσιμη αίσθηση ότι δεν υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο. Οι συνέπειες της αίσθησης αυτής έχουν ήδη αρχίσει να καθίστανται εντονότατα αισθητές σε πολλούς διαγωνισμούς. Αυθαιρεσίες και παρανομίες επί θεμάτων τα οποία είχε επιλύσει η νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων αρχίζουν να κάνουν την επανεμφάνισή τους σε πολλούς διαγωνισμούς. Οι κίνδυνοι για τη διασφάλιση της ενωσιακής και εθνικής νομιμότητας είναι τεράστιοι. Αυτή η διάταξη παρέχει γόνιμο έδαφος σε έμμεσους και άμεσους εκβιασμούς, συναλλαγές κάτω από το τραπέζι, και εκδηλώσεις διοικητικής αλαζονείας και αυθαιρεσίας. Η επωδός «*που θα βρει 50.000 ευρώ για να πάει στο δικαστήριο;*» ακούγεται όλο και πιο συχνά. Η κατάσταση είναι βέβαιο ότι θα χειροτερεύσει, μόλις εμπεδωθεί ακόμη περισσότερο η αίσθηση του ανελέγκτου. Η διασφάλιση της νομιμότητας στους δημόσιους διαγωνισμούς και ιδίως στους διαγωνισμούς δημοσίων έργων, όπου το παράβολο είναι παγιωμένο στις 50.000 ευρώ, κλονίζεται. **Για τους λόγους αυτούς θεωρούμε, ότι η άστοχη, αποτυχημένη και κατ' αποτέλεσμα άκρως επικίνδυνη αυτή νομοθετική ρύθμιση πρέπει να αποσυρθεί συνολικά, ώστε να φροντίσει η Πολιτεία να θεσπίσει ρυθμίσεις που θα επιτυγχάνουν τον επιδιωκόμενο σκοπό (κάτι ως**

προς το οποίο αποτυγχάνει πλήρως το θεσπισθέν παράβολο), χωρίς τις καταστροφικές ως προς την προστασία της ενωσιακής και εθνικής νομιμότητας παρενέργειες της επίμαχης ρύθμισης.

Εν όψει των παραπάνω παρατηρήσεών μας, στις οποίες προβήκαμε εν τάχει και ενώπιον της ασφυκτικής πίεσης χρόνου που δημιουργήσε η αιφνιδιαστική αυτή τροπολογία, παρακαλούμε όπως αποσύρετε τα ανωτέρω αναφερόμενα επικίνδυνα άρθρα αυτής της τροπολογίας-προσθήκης, ώστε να δοθεί η δυνατότητα σε όλες τους ενδιαφερόμενους φορείς και τις επαγγελματικές οργανώσεις να υποβάλουν τις παρατηρήσεις και προτάσεις τους προς την Πολιτική Ηγεσία και να υπάρξει επ' αυτών εις βάθος μελέτη και διαβούλευση.

Με τιμή,

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Π. ΒΛΑΧΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΧΡ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Π Ι Ν Α Κ Α Σ Α Π Ο Δ Ε Κ Τ Ω Ν

1. **ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ**

2. **ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ**
κ. κ. Μιλτιάδης Βαρβιτσιώτης και Νικόλαος Συρμαλένιος

3. **ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ**
 - **Ν.Δ.**
 - **Υπεύθυνο Τομέα Δημοσίων Έργων και Αναπλ. Υπουργό Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων,**
κ. Σταύρο Καλογιάννη
 - **ΣΥΡΙΖΑ – ΕΚΜ**
 - **Υπεύθυνο Τομέα Δημοσίων Έργων ,**
κ. Γεώργιο Σταθάκη
 - **Πα.Σο.Κ.**
 - **Υπεύθυνο Τομέα Δημοσίων Έργων,**
κ. Νικόλαο Σηφουνάκη
 - **ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ**
 - **Υπεύθυνο Τομέα Δημοσίων Έργων,**
κ. Νότη Μαριά
 - **ΛΑΪΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ – ΧΡΥΣΗ ΑΥΓΗ**
 - **Υπεύθυνο Τομέα Δημοσίων Έργων**
 - **Κ.Κ.Ε.**
 - **Υπεύθυνο Τομέα Δημοσίων Έργων,**
κ. Μάκη Παπαδόπουλο

4. **ΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΟΣ,**
Υπόψη Προέδρου
κ. Χρ. Σπίρτζη

5. **ΓΕΝΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΈΡΓΩΝ,**
κ. Στρ. Σιμόπουλο